

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE WOŁOWSKIM
NA LATA 2016-2020**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	str. 3
Rozdział 1. Prawo wobec przemocy w rodzinie	str. 4
1.1. Akty prawne regulujące problem przemocy w rodzinie	str. 4
1.2. Zadania organów administracji rządowej i samorządowej	str. 6
1.4. Procedura Niebieskiej Karty.....	str. 7
Rozdział 2. Definiowanie przemocy w rodzinie	str. 8
2.1. Pojęcie przemocy w rodzinie.....	str. 8
2.2. Formy przemocy w rodzinie.....	str.9
2.3. Fazy przemocy w rodzinie	str.10
2.4. Skutki przemocy	str.11
Rozdział 3. Cele i zadania programu	str. 12
Rozdział 4. Sposób realizacji programu	str. 14

Wprowadzenie

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie stanowi realizację zapisów znowelizowanej ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz. 1390), która nakłada na powiaty obowiązek opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Program ten zakłada realizację celów i działań odnoszących się do przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochronie ofiar przemocy poprzez działania instytucji funkcjonujących w powiecie wołowskim. Inne funkcje programu to specjalistyczna pomoc oraz upowszechnianie wiedzy o zjawisku przemocy oraz promocja i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach, w których przemoc już występuje, jak i w tych, które są przemocą zagrożone.

Program został stworzony przy pomocy literatury przedmiotu oraz w oparciu o zapisy następujących ustaw i programów:

Przemoc w rodzinie jest poważnym problemem społecznym, dotyczącym współczesne rodziny, występującym w każdych grupach społecznych. Pomoc rodzinie, w której występuje przemoc jest działaniem trudnym ze względu na różne czynniki, m.in.: przez przekaz historyczny kojarzący się często z siłą, przemocą i karaniem w sferze wychowywania, przez definiowanie zjawiska przemocy podyktowane schematami myślowymi, uproszczeniami i umniejszaniem znaczeń pewnych zachowań. Inny czynnik zaburzający działanie pomocowe to postrzeganie obrazu ofiary w rodzinie. Ofiara nie ufa, jest bierna, często agresywna i nie potrafi aktywnie zmierzać ku zmianie swojego życia. Taki obraz ofiary jest wynikiem jej wszystkich dotychczasowych doświadczeń życiowych, jednak jest on trudny do zaakceptowania osobom pomagającym.

Osoba pomagająca rodzinie z występującym zjawiskiem przemocy oprócz kompetencji oraz wiedzy powinna posiadać chęć niesienia pomocy, być życzliwą i posiadać wielką cierpliwość, gdyż jest to często długi cykl obfitujący w przeróżne niespodziewane sytuacje. Procedury mają pomagać, wskazać ramy pomocy, jednak to ludzie i ich rozumienie rzeczywistości jest najważniejsze.

Głównym celem programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w powiecie wołowskim.

Rozdział 1. Prawo wobec przemocy w rodzinie

1.1. Akty prawne regulujące problem przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest formą szczególnej represji, działaniem uwłaczającym, pozbawiającym szacunku i godności, ograniczającym wolność i prawo do życia zgodnego z własnymi przekonaniami i wartościami.

O konieczności godnego życia każdej jednostki jest mowa w wielu dokumentach postulujących poszanowanie i zachowanie ludzkich praw.

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka w art. 1 mówi o tym, że: *„Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw. Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa”*. Art. 3 Deklaracji brzmi: *„Każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swej osoby”*, a art. 5: *„Nie wolno nikogo torturować ani karać lub traktować w sposób okrutny, niehumanitarny lub poniżający”*.

Deklaracja Organizacji Narodów Zjednoczonych zawiera zapisy eliminujące przemoc wobec kobiet z 1994 r. W deklaracji uznano, że przemoc wobec kobiet jest przejawem historycznej nierówności kobiet i podstawowym mechanizmem społecznym, przy pomocy którego kobiety są zmuszane do podległości wobec mężczyzn. Deklaracja definiuje “przemoc wobec kobiet” jako *“wszelki akt przemocy związany z faktem przynależności danej osoby do określonej płci; rezultatem takiego aktu przemocy jest, lub może być, fizyczna, seksualna lub psychiczna krzywda lub cierpienie kobiet, włącznie z groźbą popełnienia takich czynów, wymuszeniem lub arbitralnym pozbawieniem wolności, niezależnie od tego czy czyny te mają miejsce w życiu publicznym czy prywatnym”*.

Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności zawiera szereg artykułów traktujących o prawie do życia, jego godności, np. art. 5 prawo do życia i bezpieczeństwa osobistego, w którym czytamy: *„Każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego. Nikt nie może być pozbawiony wolności, z wyjątkiem następujących przypadków i w trybie ustalonym przez prawo...”*, art. 8 prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, art. 9 wolność myśli, sumienia, wyznania, art.10 wolność wyrażania opinii, art. 14 zakaz dyskryminacji.

Konwencja o Prawach Dziecka jest dokumentem szczególnie ważnym w kwestii ochrony dzieci, a szczególnie art. 19 ust. 1, który brzmi: *„Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie właściwe kroki w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz*

wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania bądź złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych, dzieci pozostających pod opieką rodzica(ów), opiekuna(ów) prawnego(ych) lub innej osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem”.

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (z 2000 roku) zapewnia o nienaruszalności, ochronie i poszanowaniu godności osobistej (art.1), o poszanowaniu ludzkiej integralności fizycznej i psychicznej (art. 3), potwierdza zakaz stosowania tortur i nieludzkiego lub poniżającego traktowania lub karania (art.4), zakaz handlu ludźmi (art.5), prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego (art. 6), a także zakaz dyskryminacji, w tym ze względu na płeć (art. 21).

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemoc wobec kobiet 2004/2220 (INI) uznała przemoc wobec kobiet za naruszenie praw człowieka odzwierciedlające nierówny podział władzy pomiędzy płciami, przyjęła strategię „zero tolerancji” względem wszystkich form przemocy wobec kobiet, przyjęła ramy współpracy między organizacjami rządowymi i pozarządowymi z myślą o opracowaniu strategii i praktyk zwalczania przemocy wobec kobiet.

Polskie prawo to przede wszystkim Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. W Konstytucji, biorąc pod uwagę zjawisko przemocy, należy zwrócić uwagę na rozdział: Wolność i prawa osobiste, a w nim art. 40, brzmiący: „*Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych*”. Źródłem prawa bezpośrednio zajmującym się problemem przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa ta została stworzona w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Ustawa ta określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc. Kontynuacją zapisów prawnych z wymienionej ustawy jest ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy oraz niektórych innych ustaw.

W ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, po zmianie preambuła brzmi: *“Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do*

życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie...”

Zapisy dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie są zawarte także w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Art. 2 ust. 1 ustawy opisuje zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, które wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, m.in. przez przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Art. 4 ust. 1 ustawy przewiduje prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Rozdział 2 ustawy określa warunki postępowanie w stosunku do osób nadużywających alkoholu, co jest istotne w sytuacji, gdy zjawisku występowania przemocy w rodzinie towarzyszy problem alkoholowy.

Innym aktem prawnym regulującym pewne aspekty przemoc domowej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dokument ten wskazuje m.in. zadania powiatu i gminy dotyczące przemocy w rodzinie.

1.2. Zadania organów administracji rządowej i samorządowej

Biorąc pod uwagę zadania organów administracji rządowej i samorządowej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, należy uwzględnić zadania samorządu gminnego i samorządu powiatowego oraz samorządu województwa. Działania wymienionych organów określa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadania organów administracji rządowej:

Zadania samorządu województwa według art. 7 ust. 1:

- 1) opracowywanie materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla osób realizujących te zadania;
- 2) monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 3) powoływanie o odwoływanie Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

- 4) monitorowanie realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy pomocy Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 5) nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez samorząd gminny, powiatowy i województwa;
- 6) kontrola realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umów organami administracji rządowej i samorządowej.

Zadania organów administracji samorządowej:

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie reguluje w zakresie zadań organów administracji rządowej działania gmin i powiatów.

Według art. 6 ust. 2 ustawy, do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar w rodzinie;
- 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

W artykułach: 9a ust. 1-15, 9b, 9c określone są działania gmin na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym (m.in. określony jest sposób powołania zespołu, jego skład oraz organizacja pracy).

Zadania własne powiatu określa art. 6 ust. 3 ustawy i jest to:

- 1) tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

1.3. Procedura Niebieskiej Karty

Do podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie jest zobowiązanych szereg instytucji i służb. Ich współpraca winna mieć charakter interdyscyplinarny. Instytucje zobligowane do realizowania zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie to jednostki pomocy społecznej, policja, służba zdrowia, sądy rodzinne z zespołami kuratorów, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, które obowiązuje procedura Niebieskiej Karty.

Niebieska Karta powstała w wyniku nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jako Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. i ma na celu m.in.

zatrzymanie przemocy w rodzinie oraz szeroko pojętą pomoc w poprawie sytuacji osób dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty musi zaistnieć w sytuacjach, gdy zachodzi podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie, nawet nie poparte dowodami. W wyniku trwania procedury Niebieskiej Karty wymagane jest aby zaistniało uzasadnione przypuszczenie stosowania przemocy, zwane uprawdopodobnieniem.

Na Niebieską Kartę składają się cztery arkusze- karty.

Karta A jest wszczęciem procedury przez osobą uprawnioną, która przekazuje wypełniony formularz do przewodniczącego ZI niezwłocznie, tzn. nie później niż w ciągu 7 dni (kopia zostaje u wypełniającego). Następnie przewodniczący ZI, nie później niż w ciągu 3 dni przekazuje formularz członkom ZI lub grupie roboczej.

Karta B jest formularzem przekazywanym osobie, co do której zachodzi podejrzenie, iż wobec niej stosowana jest przemoc i są w niej zawarte informacje o przysługujących jej prawach.

Karta C jest wypełniana na posiedzeniu ZI lub grupy roboczej, po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, przy obecności osoby, co do której zachodzi podejrzenie, iż wobec niej jest stosowana przemoc w rodzinie.

Karta D jest wypełniana na posiedzeniu ZI lub grupy roboczej, w obecności osoby, co do której zachodzi podejrzenie, iż stosuje przemoc wobec osób/osoby bliskiej.

Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w momencie ustania przemocy w sposób trwały lub gdy członkowie ZI rozstrzygną o braku zasadności podejmowania działań.

Rozdział 2. Definiowanie przemocy w rodzinie

2.1. Pojęcie przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest zamierzonym i wykorzystującym przewagę sił działaniem lub zaprzestaniem działania skierowanym przeciw członkowi rodziny, które narusza jego prawa i dobra osobiste, powodując cierpienia i szkody.

Przemoc jest zamierzonym działaniem lub zaniechaniem działania sprawcy, które ma na celu podporządkowanie ofiary i przejęcie nad nią kontroli. W przemocy występuje relacja nierównych sił, gdzie sprawca wykorzystuje swoją przewagę: fizyczną, ekonomiczną lub intelektualną nad ofiarą. Przemoc powoduje cierpienie i ból poprzez narażenie zdrowia i życia ofiary na poważne szkody fizyczne i psychiczne. Doświadczania bólu i cierpienia przez ofiarę sprawia, że ma ona mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc przybiera różne formy, jedną z najczęstszych klasyfikacji jest podział na gorącą i chłodną (wg. prof. J. Mellibrudy).

Przemoc gorąca charakteryzuje się furią, agresywnym zachowaniem, wybuchem skumulowanych uczuć złości i wściekłości. Furii towarzyszy pragnienie wywołania cierpienia i spowodowania szkód u ofiary. Gorąca przemoc może być spowodowana negatywnymi i intensywnymi przeżyciami związanymi z frustracją, z niespełnieniem pragnień lub oczekiwań. Elementami przemocy gorącej może być groźenie pobiciem, uderzenie, szarpanie, kopanie, poparzenie, duszenie, zamykanie w pomieszczeniu, rzucanie przedmiotami, zmuszanie do stosunku seksualnego, pchnięcie nożem, groźenie jego użyciem.

Przemoc chłodna może wydawać się spokojniejsza, ale bardzo często jest to pozór spokojny skrywający silne emocje. Przemoc chłodna polega na realizowaniu przez sprawcę odpowiedniego scenariusza, mającego na celu poniżenie, skrzywdzenie lub przymuszanie do czegoś ofiary. Przemoc chłodna charakteryzuje się użyciem obraźliwych słów, szykanowaniem, ostentacyjnym opuszczeniem pomieszczenia, przerywanie snu, posiłku, słowne zmuszanie do stosunku płciowego itp. Sprawcy przemocy chłodnej na ogół pozostają nieświadomi szkodliwości swego zachowania, ponieważ znajdują oni uzasadnienie nawet dla okrucieństwa. Chłodna przemoc wobec dzieci przybiera często formę "surowych i konsekwentnych" metod wychowawczych lub "sprawiedliwego karania". Czasem usprawiedliwianie przemocy polega na uprzedmiotowieniu ofiary lub negowaniu jej wartości jako istoty ludzkiej.

2.2. Formy przemocy w rodzinie

Przemoc dzielimy na fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną.

Do przemocy fizycznej zaliczymy m.in.: bicie, popychanie, torturowanie, policzkowanie, uderzenie pięścią, kopanie, drapanie, plucie, szarpanie za włosy, gryzienie, wykręcanie rąk, duszenie, okaleczenie, przypalanie papierosem, wrywanie paznokci, parzenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni, napaść, uwięzienie, i wszelkie inne działania które wywierają ból i strach. Objawy: sińce, obrzęki na twarzy, ramionach, klatce piersiowej, plecach, pod pachami, na dłoniach, stopach, pośladkach, ślady po oparzeniach, rany cięte, klute, blizny za uszami, otwarte rany w nietypowych miejscach.

Przemoc psychiczna: przymus i groźby, upokarzanie, zastraszanie, poniżanie, emocjonalne wykorzystywanie, szantaż emocjonalny, wyzywanie, obwinianie, wmawianie

choroby psychicznej, izolowanie, manipulowaniem poczuciem winy, karanie przez odmowę uczuć, odmawianie współżycia seksualnego, wyśmiewanie, zawstydzanie, kontrolowanie lub uniemożliwianie kontaktów z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, narzucanie własnych poglądów, zakaz opuszczania domu, miłość warunkowa, brak zainteresowania, brak szacunku, stała krytyka, oskarżanie o wywołanie przemocy, zaprzeczenie przemocy, porywanie dzieci, wykorzystywanie pozycji mężczyzny, wymaganie bezwzględnego posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna, podsłuchiwanie rozmów telefonicznych, niszczeniu przedmiotów cennych dla ofiary.

Objawy: niska samoocena, wzmożona czujność, tiki nerwowe, zmiana nastrojów, słaba kontrola emocji.

Przemoc seksualna: wymuszanie pożycia seksualnego, aktywności seksualnej, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia, krytyka zachowań seksualnych, zmuszanie do oglądania filmów lub gazet pornograficznych, straszenie gwałtem, gwałt, straszenie karami fizycznymi i psychicznymi w razie odmowy współżycia, filmowanie podczas działań seksualnych, rozbieranie z zastosowaniem przemocy fizycznej.

Przemoc ekonomiczna (finansowa): zabieranie zarobionych pieniędzy, odmawianie możliwości pracy, brak zaspakajania potrzeb materialnych, kontrola wydawania pieniędzy.

2.3. Fazy przemocy w rodzinie

Zjawisku przemocy w rodzinie towarzyszą fazy, składające się na cykl przemocy.

Faza pierwsza to narastanie napięcia i rosnąca agresja sprawcy, jego stałe rozdrażnienie, szukanie zaczepki. Sprawca prowokuje ofiarę, jest napastliwy, mimo, iż ofiara stara się załagodzić sytuację i uspokoić partnera.

Faza druga to faza gwałtownej przemocy. Dochodzi w niej do wyładowania złości, sprawcę ogarnia furia, atakuje ofiarę, często jest to brutalne pobicie. Furii towarzyszą wyzwiska, sprawca rzuca przedmiotami, upija się, niszczy przedmioty, przymusza do stosunku seksualnego. Ofiara doznaje obrażeń zarówno fizycznych jak i psychicznych. Stara się uspokoić sprawcę oraz jednocześnie chronić siebie. Ogarnia ją złość, lęk, wstyd, bezsilność. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji policji.

Faza trzecia nazywana jest fazą miodowego miesiąca. W niej dochodzi do manipulacji uczuciowej. Oprawca jest opanowany, szuka wytłumaczenia, usprawiedliwia swoje zachowanie, wyznaje miłość, przeprasza i prosi o wybaczenie, okazuje skruchę. Ofiara zaczyna wierzyć, że to co się stało jest incydem, który się więcej nie powtórzy. Faza ta jednak ulega przemijaniu i przemoc rozpoczyna się na nowo. Każdy kolejny cykl przemocy jest gwałtowniejszy i dłuższy.

2.4. Skutki przemocy w rodzinie

Skutki przemocy w rodzinie mają charakter różnorodny i odnoszą się bezpośrednio do rodzajów stosowanej wobec ofiary przemocy.

Skutkami przemocy fizycznej są uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.

Następcami przemocy psychicznej są: zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.

Przemoc seksualna może skutkować obrażeniami fizycznymi, bólem i cierpieniem, obniżoną samooceną i poczuciem własnej wartości, utratą poczucia atrakcyjności i godności, zaburzeniem seksualnym, oziębłością, zamknięciem się /lękiem, strachem, unikaniem seksu/, uogólnioną niechęcią i obawą do przedstawicieli płci sprawcy przemocy

Konsekwencjami przemocy ekonomicznej są: całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

Warto nadmienić, iż wymienione następstwa przemocy w rodzinie mogą być u różnych osób mogą być inne i o różnym stopniu natężenia, co jest zależne od czasu trwania ofiary w relacji przemocowej i od konstrukcji psychicznej osoby doznającej przemocy. Istotnym jest fakt, że skutki te nie odnoszą się tylko do osób bezpośrednio uwikłanych w toksyczne relacje, lecz także na osoby im bliskie: członków rodziny nie mieszkających na co dzień wspólnie, czy przyjaciół.

Rozdział 4. Cele i zadania programu

Celem głównym programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie wołowskim. Cel ten zostanie osiągnięty przez realizację celów szczegółowych.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie edukacji społecznej na temat przemocy w rodzinie
2. Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
3. Pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie
4. Podniesienie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Wszystkie zadania zaplanowane w programie mają służyć poprawie sytuacji rodzin zarówno tych, w których przemoc już występuje, jak i tych, które przemocą są zagrożone.

Program jest kierowany do osób, które doznają przemocy w rodzinie oraz dla tych, które ją stosują, a także do pracowników instytucji zobligowanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy: Podniesienie edukacji społecznej

L.p.	Zadanie	Realizacja	Zamierzone efekty
1.	Analiza występowania przemocy na terenie powiatu wołowskiego	Opracowanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu	Zbadanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu wołowskiego
2.	Obalenie mitów i stereotypów na temat przemocy funkcjonujących w społeczeństwie lokalnym	Przeprowadzenie lokalnych kampanii społecznych na temat przemocy w rodzinie	Rozpowszechnienie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie
3.	Nawiązanie współpracy z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi	Wprowadzenie elementów edukacji na temat przemocy w rodzinie ramach działania poradni lub nauk przedmałżeńskich	Zmiana przekonań na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz stereotypowego spostrzegania ról w rodzinie
4.	Promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych	Opracowanie programu profilaktycznego dla rodzin zagrożonych przemocą domową	Zdobycie przez rodziców wiedzy na temat prawidłowych metod wychowawczych wykluczających przemoc

Cel szczegółowy: pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

L.p.	Zadanie	Realizacja	Zamierzone efekty
1.	Upowszechnienia informacji o formach pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Wydanie ulotek informacyjnych oraz aktualizacja danych na stronie www	Dotarcie z ofertą pomocową do większej ilości mieszkańców powiatu
2.	Wsparcie terapeutyczne osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Stworzenie i realizacja programów terapeutycznych, grup wsparcia	Wzmocnienie osób dotkniętych przemocą
3.	Pomoc psychologiczna	Prowadzenie dyżurów psychologa	Wzmocnienie osób dotkniętych przemocą

Cel szczegółowy: pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie

L.p.	Zadanie	Realizacja	Zamierzone efekty
1.	Zatrzymanie zachowań przemocowych u osób stosujących przemoc w rodzinie	Tworzenie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie, poprawa funkcjonowania rodzin.
2.	Badanie skuteczności programów korekcyjno-edukacyjnych	Monitoring funkcjonowania osób, które ukończyły program poprzez wymianę informacji pomiędzy instytucjami oraz służbami	Ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Cel szczegółowy: podniesienie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

L.p.	Zadanie	Realizacja	Zamierzone efekty
1.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami stosującymi przemoc w rodzinie	Umożliwienie udziału w superwizji	Poprawa jakości wykonywanych zadań osób pracujących ze sprawcami przemocy w rodzinie

Rozdział 4. Sposób realizacji programu

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie jest programem zakładającym interdyscyplinarne działania różnych instytucji i ma na celu ograniczenie występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu wołowskiego. Program będzie realizowany przez jednostki samorządu powiatowego, instytucje oraz podmioty zobowiązane do podejmowania zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie powinien stanowić narzędzie wykorzystywane w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację zadań polityki społecznej w przeciwdziałaniu przemocy rodzinie. Program, jako dokument jest elastyczny i otwarty, co sprzyja wprowadzaniu zmian. Program może być poddawany weryfikacji i niezbędnym modyfikacjom.

Realizacji celów będzie przewodniczyć Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie przy pomocy organizacji i instytucji odpowiadających za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie powiatu wołowskiego.